

110/2020. (IV. 14.) Korm. rendelet

a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről

A Kormány a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény 132. § 19., 32. és 33. pontjában, valamint a földgáz biztonsági készletezéséről szóló 2006. évi XXVI. törvény 13. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A rendelet alkalmazási köre

1. § (1) E rendeletet kell alkalmazni földgázellátási válsághelyzet esetén az együttműködő földgázrendszernek a rendszerüzemeltető üzemeltetésében lévő eleméhez történő hozzáférést érintő intézkedésekre, különösen a földgázvételezésnek a földgázellátási válsághelyzettel összefüggő korlátozására és a földgáz ellátásbiztonságot szolgáló egyéb intézkedések végrehajtására.

(2) E rendeletet a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: Get.) 98/D. §-a értelmében a földgázellátási válsághelyzet vészhelyzeti szintjének bekövetkezésekor esetileg szabályozható különös intézkedésekre akkor és azon rendelkezések vonatkozásában kell alkalmazni, amennyiben az ezen különös intézkedésekre vonatkozó jogszabály ezt kifejezetten elrendeli.

(3) E rendeletet nem kell alkalmazni az e rendelet szerint nem korlátozható kategóriába sorolt felhasználók földgázvételezésének korlátozását eredményező földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekre.

(4) Ahol e rendelet írásbeli tájékoztatásról rendelkezik, azon az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 26. § (1) bekezdésében meghatározott írásbeliséget kell érteni, figyelemmel az érintett felek közötti kapcsolattartási módokra vagy az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzatban (a továbbiakban: ÜKSZ) foglaltakra.

2. Kockázatértékelés, megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv

2. § A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke szerinti kockázatértékelés Európai Bizottság részére történő megküldését megelőzően a kockázatértékelést az energiapolitikaért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) részére jóváhagyásra megküldi.

3. § (1) A Hivatal az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikk (2) bekezdés a) pontja szerinti megelőzési cselekvési terv (a továbbiakban: megelőzési cselekvési terv) és az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti vészhelyzeti terv (a továbbiakban: vészhelyzeti terv) tervezetének az Európai Bizottság és a szomszédos tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai részére történő megküldését megelőzően a tervezeteket a miniszter részére jóváhagyásra megküldi.

(2) Ha az Európai Bizottság az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikk (8) és (9) bekezdésére figyelemmel a megelőzési cselekvési terv tervezetének vagy a vészhelyzeti terv tervezetének módosítását javasolja, és a Hivatal egyetért a módosítás szükségességével, a módosított tervezetet a miniszter részére jóváhagyásra ismételt megküldi.

(3) A miniszter által jóváhagyott terveknek az Európai Bizottság részére történő megküldéséről a Hivatal gondoskodik.

(4) A megelőzési cselekvési tervnek az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikk (11) bekezdése szerinti aktualizálását, valamint a vészhelyzeti tervnek az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikk (3) bekezdése szerinti tesztelését a Hivatal végzi el.

3. Ellátásbiztonságot szolgáló adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó szabályok

4. § (1) A földgázipari vállalkozás az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikk (6) és (7) bekezdése szerinti adatszolgáltatási kötelezettségét a Hivatal honlapján közzétett táblázat kitöltésével és a Hivatal részére történő megküldésével teljesíti.

(2) Az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikk (6) bekezdés b) pontja szerinti adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése érdekében a Hivatal a honlapján adott év július 31-ig közzéteszi az éves gázfogyasztás adatszolgáltatás során figyelembe veendő mértékét.

(3) A Hivatalnak az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikk (6) bekezdés második albekezdésében szabályozott adatszolgáltatási kötelezettségére tekintettel a földgázipari vállalkozás köteles a (2) bekezdés szerinti kitöltött táblázatot új gázbeszerzési szerződés kötése vagy meglévő szerződés módosítása esetén a Hivatal részére adott év augusztus 31-ig megküldeni.

(4) Az (1) bekezdésben előírt feladatai ellátásához szükséges adatszolgáltatási kötelezettség nem teljesítése esetén a Hivatal a Get. 119. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

5. § (1) Földgázellátási válsághelyzet elrendelését valószínűsítő esemény bekövetkezése esetén a rendszerüzemeltető köteles a földgázellátási válsághelyzet elrendelését eredményező esemény jellegéről, várható időtartamáról, a földgázellátást és a rendszerhez történő hozzáférést érintő esetleges kihatásairól, valamint a földgázvételezés javasolt korlátozásának mértékéről a földgáz rendszerirányítására vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyesnek (a továbbiakban: szállítási rendszerirányító) haladéktalanul szóban és legkésőbb 24 órán belül írásban bejelentést tenni.

(2) Ha a rendszerhasználó tudomást szerez a felhasználói ellátásához szükséges saját földgázforrása bármilyen mértékű tartós - a kereskedelmi egyensúlyt veszélyeztető - kieséséről, köteles azt haladéktalanul szóban, és legkésőbb 24 órán belül írásban az esemény jellegének, a kiesés várható időtartamának és a kiesés mértékének megjelölésével bejelenteni a szállítási rendszerirányítónak.

(3) A szállítási rendszerirányító köteles az (1) és (2) bekezdés szerinti bejelentéseket megalapozó események kihatásait mérlegelni, és ha az egyensúly visszaállítása nem biztosítható, regionális vagy országos korlátozást elrendelni.

(4) A szállítási rendszerirányító a korlátozás elrendeléséről, a földgázellátási válsághelyzetet megalapozó események súlyosságáról és a rendszeregyensúly fenntartása érdekében megtett vagy tervezett további intézkedéseiről a Hivatalt haladéktalanul, de legfeljebb 24 órán belül írásban tájékoztatja.

(5) Ha az (1) és (2) bekezdés szerinti bejelentés, vagy a szállítási rendszerirányító ezek alapján történő utasítása szóban történik, a szállítási rendszerirányító köteles arról hangfelvételt készíteni. A szállítási rendszerirányító köteles a hangfelvételt a Hivatalnak a Get. 98/A. § (8) bekezdése szerinti vizsgálatáig megőrizni.

(6) A Get. 98/A. § (8) bekezdése szerinti vizsgálathoz a szállítási rendszerirányító

a) az érintett rendszerüzemeltető vagy rendszerhasználó írásbeli tájékoztatását,

b) a szóbeli tájékoztatóról, valamint a szállítási rendszerirányító szóbeli utasításáról készített hangfelvételt, továbbá

c) a hangfelvételen elhangzottakat más módon rögzítő dokumentumot köteles a Hivatal rendelkezésére bocsátani.

(7) A Hivatal a Get. 98/A. § (8) bekezdése szerinti vizsgálat során akkor állapítja meg, hogy a korlátozás a szállítási rendszerirányítónak felróható okból vált szükségessé, ha az elrendelést a jogszabályi előírások, az ÜKSZ vagy a szállítási rendszerirányító működési engedélyében foglaltak megsértése idézte elő.

6. § (1) Földgázellátási válsághelyzet bármely szintjének kihirdetése esetén a földgázipari vállalkozás köteles az (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet 14. cikk (1) bekezdésében meghatározott információkat napi rendszerességgel a Hivatal részére megküldeni.

(2) Vészhelyzeti szint kihirdetése esetén - az (1) bekezdésben meghatározottakon túl - a kihirdetést követő 1 órán belül a földgázkereskedők kötelesek a Hivatal és a szállítási rendszerirányító részére a vészhelyzeti szint fennállása alatt naponta a következő három naphoz vonatkozóan megadni az ellátásukban lévő felhasználók korlátozási kategóriáinként, valamint gázátadó állomásonként összesített napi csúcsgényét -12 °C referencia hőmérsékletre és az Országos Meteorológiai Szolgálat előrejelzése alapján ténylegesen várható hőmérsékletre meghatározva.

(3) Vészhelyzeti szint elrendelése esetén a rendszerhasználó köteles írásban tájékoztatni a Hivatalt és a szállítási rendszerirányítót minden nap 13 óráig a következő gáznapon és héten igénybe vehető szerződéssel lekötött vagy szerződéssel igénybe vehető földgáz mennyiségekről és az igénybevétel technikai és árfeltételeiről.

4. A válsághelyzetre vonatkozó döntések és intézkedések előkészítése

7. § (1) A minisztert a földgázellátási válsághelyzet fennállása alatti intézkedésekhez szükséges döntések előkészítése során, tanácskozási jogkörrel a Válsághelyzeti Bizottság segíti.

(2) A Válsághelyzeti Bizottság feladata

a) a földgázellátási helyzet értékelése,

b) a földgázellátási válsághelyzet fennállása esetén teendő intézkedésekre vonatkozó javaslat kialakítása,

c) a vészhelyzeti szint elrendelésére vagy megszüntetésére vonatkozó javaslat kidolgozása.

8. § (1) A Válsághelyzeti Bizottság állandó tagja:

a) a miniszter,

b) a Hivatal elnöke,

c) a szállítási rendszerirányító,

d) a szállítási rendszerüzemeltető,

e) az egyetemes szolgáltatók képviselője,

f) az egyetemes szolgáltatót ellátó volt közüzemi nagykereskedő,

g) a földgáztárolói engedélyesek,

h) a földgázelosztók,

i) a földgázkereskedők képviselője,

j) a szervezett földgázpiaci engedélyesek képviselője,

k) a villamos energiáról szóló törvény szerinti átviteli rendszerirányításra vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyes,

l) a nemzeti közműszolgáltatásokért felelős miniszter,

m) a Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség (a továbbiakban: Szövetség) igazgatója.

(2) A Válsághelyzeti Bizottságot a miniszter vezeti. A Válsághelyzeti Bizottság működését, ügyrendjét maga határozza meg. A miniszter szükség esetén más érintett hatóság, szervezet vagy gazdálkodó szervezet képviselőjét is meghívhatja a Válsághelyzeti Bizottság ülésére.

5. Intézkedések földgázellátási válsághelyzet esetén

9. § (1)¹ A szállítási rendszerirányító a vészhelyzeti szint fennállásáról az azt megállapító miniszteri határozat közzétételétől számított 2 órán belül köteles a rendszerüzemeltetőket, átviteli rendszerirányításra vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyest, valamint a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervét szóban és elektronikus úton értesíteni, amelyek az értesítéstől számított 2 órán belül kötelesek a velük szerződéses kapcsolatban álló rendszerhasználókat szóban és elektronikus úton tájékoztatni.

(2) Vészhelyzeti szint elrendelése esetén a szállítási rendszerüzemeltető és a földgázelosztó köteles a szállítási rendszerirányító által elrendelt gyakorisággal, de 12 órás időköznel nem ritkábban, gázátadónként meghatározni az egyes korlátozási kategóriákba tartozó felhasználók tényleges fogyasztását - a 100 m³/h alatti fogyasztású felhasználók esetében az ÜKSZ-ben meghatározott profil szerinti fogyasztást tényleges fogyasztásnak tekintve -, és arról a szállítási rendszerirányítót tájékoztatni.

(3) Ha a szállítási rendszerirányító a rendelkezésre álló információk alapján a Get. 98/B. § (1) és (2) bekezdésében foglalt intézkedéseket szükségesnek tartja, a vele közvetlen kapcsolatban álló, a földgáznak Magyarország területén keresztül történő átszállítását végző vállalkozást haladéktalanul írásban értesíti.

(4) Ha a vészhelyzeti szint fennállása alatt a Get. 98/B. § (1) és (2) bekezdésében foglalt intézkedések alkalmazása szükséges, a Hivatal haladéktalanul köteles szóban és 24 órán belül írásban tájékoztatni a minisztert a szükséges intézkedésekről, különös tekintettel a szállítató és a beszállító személyére, a szállítási célországra, valamint az intézkedés várható időtartamára és mértékére.

10. § (1) A vészhelyzeti szint elrendelése esetén a biztonsági földgázkészlet igénybevételére jogosult földgázkereskedők között a Hivatal - az érvényben lévő és az előre láthatóan szükséges korlátozások tekintetében a szállítási rendszerirányító véleményének kikérése mellett - felosztja a felszabadított biztonsági földgázkészletet és a hozzá tartozó csúcskapacitást. A földgázkészlet igénybevételére vonatkozó jogosultság szempontjából a saját jogon eljáró felhasználó e rendelet alkalmazásában földgázkereskedőnek minősül.

(2) Az igénybevételre jogosult földgázkereskedők a vészhelyzeti szint elrendelése esetén kötelesek a Hivatal részére megadni az ellátásukban lévő nem korlátozható és korlátozás esetén a korlátozással nem érintett felhasználók korlátozási kategóriáinként, valamint gázátadó állomásonként összesített napi csúcsigényét -12 °C referencia hőmérsékletre meghatározva, valamint a rendelkezésre álló források várható alakulására vonatkozó információkat.

(3) Az igénybevételre jogosult földgázkereskedők a rendelkezésükre bocsátott kapacitást és földgázmennyiséget kizárólag a korlátozással nem érintett felhasználók napi fogyasztásának kielégítésére használhatják fel. A korlátozással nem érintett felhasználóktól eltérő felhasználó ellátására átadott földgázmennyiséget jogszerűtlenül elfogyasztott mennyiségnek kell tekinteni, és a szállítási rendszerirányító a 19. § (3) bekezdésben foglaltak szerint köteles a földgázkereskedővel elszámolni.

11. § (1) A vészhelyzeti szint elrendelése esetén a szállítási rendszerirányító - a Get. 98/C. § (2) bekezdése szerinti kötelezettsége alapján - köteles a földgázkereskedőknél rendelkezésre álló, illetve szerződéssel leköthető források, valamint a külön jogszabály szerint rendelkezésére bocsátott biztonsági földgázkészletek figyelembevételével, az aktuális gázév végéig a felhasználói igények alapján optimalizált földgázfelhasználási tervet készíteni. A szállítási rendszerirányító minden héten hétfőn köteles a Hivatalt tájékoztatni a földgázforrások tervezett felhasználásáról, valamint javaslatot tenni a forrásgazdálkodási célból bevezetendő korlátozás mértékére és a szerződéssel leköthető földgázforrások lekötésére.

1 Módosította: 399/2023. (VIII. 24.) Korm. rendelet 23. § (2).

(2) Ha a vészhelyzeti szint elrendelése esetén a Get. 98/D. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján a felhasználók ellátására vonatkozó szerződések teljesítése felfüggesztésre kerül, a földgázkereskedő mentesül a felhasználóval kötött szerződés e felfüggesztés miatti megszegésének jogkövetkezménye alól.

(3) A Hivatal az (1) bekezdés szerinti tájékoztatás alapján javaslatot tesz a miniszternek a földgázforrásokkal történő gazdálkodást biztosító válsághelyzeti intézkedésekre.

(4) Az érintett földgázkereskedők kötelesek felkészülni arra, hogy a Get. 98/D. § (2) bekezdése szerinti rendelet miniszter általi kibocsátásának esetére szerződéssel lekötött import forrásokra ajánlatot tegyenek, és ilyen forrásokat lekössenek a Get. 98/C. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítése érdekében.

(5) A vészhelyzeti szint megszűnését követő tíz napon belül a szállítási rendszerirányító köteles jelentést készíteni a válsághelyzet alatt megtett forrásgazdálkodási intézkedéseiről, és azt a Hivatalnak megküldeni.

6. A korlátozási besorolás elkészítése

12. § (1) A földgázkereskedő vagy a saját jogon eljáró felhasználó köteles a felhasználó korlátozási besorolásához szükséges adatokat a felhasználóval kapcsolatban álló földgázelosztó vagy szállítási rendszerüzemeltető részére minden év szeptember 30-ig megadni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségnek a Get. 3. § 75. pontja szerinti alapvető szociális szolgáltató tekintetében történő teljesítése érdekében az alapvető szociális szolgáltató földgáz-kereskedelmi szerződése tartalmazza az alapvető szociális szolgáltató nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy e minősége a földgázkereskedő részére bemutatott dokumentum alapján a Get. 3. § 75. pont mely alpontjára tekintettel áll fenn. A földgázkereskedő vagy a saját jogon eljáró felhasználó (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatási kötelezettsége a nyilatkozatban foglalt földgázelosztó vagy szállítási rendszerüzemeltető részére történő megküldésére is kiterjed.

(3) A földgázelosztó és a szállítási rendszerüzemeltető minden év október 31-éig a rendszerhasználó adatszolgáltatása alapján köteles a működési területén lévő felhasználók teljesítményeinek korlátozási besorolását elvégezni, és gázátadó állomásonkénti, valamint rendszerhasználónkénti csoportosításban, felhasználónkénti bontásban a korlátozási kategóriáknak megfelelően - az ÜKSZ-ben meghatározott formátumban - a szállítási rendszerirányítónak és a földgázkereskedőnek megküldeni.

(4) A szállítási rendszerirányító összeállítja az összesített korlátozási besorolást, amely gázátadónként tartalmazza a 100 m³/óra lekötött teljesítmény feletti felhasználók korlátozási besorolását felhasználónként, és a 100 m³/óra lekötött teljesítményt meg nem haladó felhasználókat összesítve. A korlátozási besorolásnak továbbá tartalmaznia kell az elvonható névleges földgáz-teljesítményeket (m³/óra) átadási pontonként, felhasználónként és korlátozási kategóriánként.

(5) A szállítási rendszerirányító az összesített korlátozási besorolást véleményével együtt minden év november 30-ig a Hivatalnak jóváhagyásra megküldi.

(6) A Hivatal a jóváhagyott korlátozási besorolást - a besorolásra irányadó szabályok szerint - hivatalból módosíthatja.

(7) A határozatban jóváhagyott részletes korlátozási besorolás összefoglaló táblázatait a szállítási rendszerirányító és a Hivatal a határozat meghozatalának napján a honlapján közzéteszi.

13. § (1) A földgázteljesítményeket a következő I-IX. korlátozási kategóriába kell besorolni:

a) I. a villamos energiáról szóló törvény alapján villamos energia termelői működési engedéllyel rendelkező, és az 50 MW és annál nagyobb teljesítményű erőművek energiahordozó-készletének legkisebb mértékéről és a készletezés rendjéről szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerint energiaforrás-készlet fenntartására kötelezett felhasználók lekötött földgázteljesítményei; a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 4 óra;

b) II. az I. kategóriába nem tartozó ipari, kereskedelmi, szolgáltató és mezőgazdasági célú - technológiai károkozás vagy tiszta technológias rendszerek sérülése nélkül elvonható - 2500 m³/órát meghaladó lekötött földgázteljesítmények, a VII. és VIII. kategóriákba sorolt földgázteljesítmények kivételével; a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 4 óra;

c) III. az ipari, kereskedelmi, szolgáltató és mezőgazdasági célú - technológiai károkozás vagy tiszta technológias rendszerek sérülése nélkül elvonható - 2500 m³/óra és 500 m³/óra közé eső lekötött földgázteljesítmények, a VII. és VIII. kategóriákba sorolt földgázteljesítmények kivételével; a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 4 óra;

d) IV. az ipari, kereskedelmi, szolgáltató és mezőgazdasági célú - az I-III. kategóriákba nem sorolható - 500 m³/órát meghaladó lekötött földgázteljesítmények, a VII. és VIII. kategóriákba sorolt földgázteljesítmények kivételével; a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 8 óra;

e) V. az ipari, kereskedelmi, szolgáltató és mezőgazdasági célú, 500 m³/óra és 100 m³/óra közé eső lekötött földgázteljesítmények, a VII. és VIII. kategóriákba sorolt földgázteljesítmények kivételével; a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 8 óra;

f) VI. az ipari, kereskedelmi, szolgáltató és mezőgazdasági célú 100 m³/óránál nem nagyobb lekötött földgázteljesítmények - a VII. és VIII. kategóriákba sorolt földgázteljesítmények kivételével -, amelyeket összevontan gázátadó állomásonként összesítve kell feltüntetni a korlátozási besorolásban, a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam legfeljebb 8 óra;

g) VII. a II-VI. kategóriákba sorolt felhasználók temperálásra, illetve alapanyag, félkész- vagy késztermék állagának megőrzésére indokoltan biztosított földgázteljesítményei, amelyek a korlátozásuk elrendelését követően a szállítási rendszerirányító naponta kiadott engedélye alapján igénybe vehetők; a szállítási rendszerirányító műszaki és egyensúlytartási szempontok figyelembevételével jogosult az egyes gázátadókon eltérő időben biztosítani a felhasználó tényleges órai lekötésének 10%-át nem meghaladó mennyiséget naponta legalább 2, de a szállítási rendszerirányító döntése alapján legfeljebb 8 órás időtartamra;

h) VIII. azon földgázteljesítmények, amelyeket - az alkoholtartalmú italok és üdítőitalok kivételével - az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 2002. január 28-i 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikke szerinti alapvető élelmiszerek vagy élelmiszer alapanyagok előállításához és forgalmazásához használnak fel, különösen az élőállat vágásához és feldolgozásához, tej feldolgozásához és kenyérfélék előállításához felhasznált földgázteljesítmények;

i) IX. a Get. 3. § 75. pont f)-i) alpontja szerinti alapvető szociális szolgáltató, kivéve a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szerveket.

(2) Nem korlátozható kategóriába kell besorolni:

a) a rendszerüzemeltetők földgázteljesítményét a rendszerüzemeltetéshez szükséges mértékig;

b) a védett felhasználók földgázteljesítményét, ide nem értve - a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény szerinti rendvédelmi szervek kivételével - a Get. 3. § 75. pont f)-i) alpontja szerinti alapvető szociális szolgáltatókat;

c) azon felhasználók földgázteljesítményét, amelyek földgázvételezésének korlátozása az emberi életet vagy egészséget, továbbá a környezetet súlyosan veszélyeztető anyagnak a szabadba kerülését eredményezné a veszélyeztetettség elkerüléséhez szükséges földgázvételezés mértékéig, amennyiben a földgázteljesítmény - szerződésben meghatározott hőmérséklet alatt történő - elvonása esetén a káros anyagok környezetbe jutása valószínűsíthető;

d) a folyékony tüzelőanyag tartalékolására nem kötelezett erőművek, fűtőművek és kapcsolt villamosenergia-termelők lakossági távfűtési célra felhasznált földgázteljesítményét.

(3) A (2) bekezdés c) pontjában foglalt, a környezetet súlyosan veszélyeztető anyagnak a szabadba kerülését eredményező körülmény fennállása vonatkozásában - a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény IV. Fejezete hatálya alá tartozó felhasználó kérelmére - a felhasználó telephelye szerint illetékes katasztrófavédelmi kirendeltség hatósági bizonyítványt ad ki. A felhasználó a hatósági bizonyítvány egy eredeti példányát köteles minden év május 31-ig a földgázkereskedőhöz, földgázkereskedő hiányában minden év június 30-ig a vele jogviszonyban álló földgázelosztó vagy szállítási rendszerüzemeltető részére eljuttatni.

(4) Az I-V. kategóriákba sorolt felhasználónak, valamint az engedélyesnek ki kell dolgoznia a korlátozás végrehajtására vonatkozó intézkedési tervét és szabályzatát, amelyet legalább évenként aktualizálni kell.

(5) A felhasználó a (4) bekezdés szerinti intézkedési tervet és szabályzatot köteles a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény alapján fennálló kárenyhítési kötelezettségével összhangban kialakítani.

(6) Az a (2) bekezdés c) pontja szerinti felhasználó, amelynek a veszélyeztetettség elkerüléséhez szükséges földgázteljesítménye nem a (2) bekezdés szerinti kategóriába került besorolásra, köteles a Hivatalnál kezdeményezni a nem korlátozható kategóriába sorolást. A Hivatal a kezdeményezés vagy hatósági észlelés alapján egyaránt köteles a korlátozási besorolás módosításának szükségességét hivatalból vizsgálni, és annak megalapozottsága esetén a korlátozási besorolást hivatalból módosítani.

(7) A szigetüzemben vételező felhasználók korlátozását a szállítási rendszerirányító a szigetüzemben bekövetkezett zavar esetén rendeli el.

(8) A szállítási rendszerirányító a korlátozási besorolásban - a felhasználó rendszerirányító részére benyújtott egyedi kérelmére - az egyes korlátozási kategóriákban meghatározott, a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam maximális tartamát az (1) bekezdésben meghatározottaktól eltérően - de legfeljebb 72 órás időtartamban - is megállapíthatja, ha a korlátozás (1) bekezdés szerinti időtartamban történő végrehajtása helyrehozhatatlan technológiai károkozással, környezetszennyezéssel, illetve környezetveszélyeztetéssel járna.

(9) A felhasználó a korlátozási besorolástól való eltérést alátámasztó indok fennállását az egyedi kérelemhez mellékelte,

a) helyrehozhatatlan technológiai károkozás lehetősége esetén az adott vállalkozás műszaki felügyeletét ellátó hatóság felhasználó telephelye szerint illetékes helyi szerve által, vagy

b) környezetszennyezés, illetve környezetveszélyeztetés lehetősége esetén a felhasználó telephelye szerint illetékes környezetvédelmi hatóság által kiadott, egy évnél nem régebbi hatósági bizonyítvánnyal igazolja.

(10) A szállítási rendszerirányító a felhasználó (8) bekezdés szerinti egyedi kérelmét a felhasználó által alkalmazott technológiára és a nemzetgazdaság működésében betöltött szerepére figyelemmel bírálja el.

14. § (1) A szállítási rendszerüzemeltető és a földgázelosztó köteles a korlátozási sorrendhez szolgáltatott adatokat folyamatosan naprakészen tartani, és azokat korlátozás esetén a korlátozással kapcsolatos eljárásrend alapján felhasználni.

(2) A felhasználóval kötött hálózathasználati szerződésnek - a Get. végrehajtásáról szóló kormányrendeletben rögzítetteken túlmenően - tartalmaznia kell:

- a) a szerződött teljesítményt korlátozási kategóriánként,
- b) a korlátozás esetén alkalmazandó felhasználói önkorlátozás kötelezettségét,
- c) a csatlakozó rendszerüzemeltető engedélyes beavatkozásának lehetőségét és a végrehajtás módját, beleértve a célvezetéken ellátott felhasználó földgázteljesítményének korlátozását is,
- d) azon felhasználók esetében, amelyek földgázvételezésének korlátozása az emberi életet vagy egészséget, továbbá a környezetet súlyosan veszélyeztető anyagnak a szabadba kerülését eredményezné, azt a hőmérsékleti határértéket, amely alatt a káros anyagok környezetbe jutása valószínűsíthető, valamint
- e) a felhasználó adatváltozás-bejelentésre vonatkozó kötelezettségét.

7. A korlátozás elrendelése

15. § (1) A felhasználói korlátozást a Get. 98/A. § (1) bekezdése alapján a szállítási rendszerirányító rendeli el és irányítja a Hivatal egyidejű tájékoztatása mellett, egyben szükség esetén javaslatot tesz további intézkedések megtételére.

(2) A korlátozás a 13. § (1) bekezdésében meghatározott valamely korlátozási kategóriába tartozó összes földgázteljesítményre vagy annak százalékban meghatározott hányadára - a kategóriák növekvő sorrendjében - rendelhető el.

(3) A szállítási rendszerirányító az intézkedések arányosságának és fokozatosságának elve alapján egy adott korlátozási kategória korlátozásának elrendelésekor vizsgálja a százalékban meghatározott részleges korlátozás lehetőségét, és amennyiben ez a lehetőség fennáll, akkor az adott korlátozási kategóriába tartozó összes földgázteljesítmény korlátozását megelőzően köteles törekedni a részleges korlátozásra.

(4) Ha a felhasználót a korlátozás során a földgázellátásból részlegesen vagy teljes mértékben kizárták, a részére a betáplálási pontokon szerződés szerint rendelkezésre álló és a korlátozás életbe léptetésekor nominált földgázmennyiséget a szállítási rendszerirányító által megadott ütemezés szerint a szállítási rendszerüzemeltető a korlátozás időtartama alatt, a szükséges mértékben, egyensúlyozó földgázként jogosult átvenni. Az átvétel módját, valamint az így átvett földgázmennyiség igénybevételére és elszámolására vonatkozó szabályokat az ÜKSZ határozza meg.

(4a)¹ A 13. § (1) bekezdés a) pontja szerinti I. kategóriába sorolt felhasználókra vonatkozó korlátozás szükségességéről a szállítási rendszerirányító haladéktalanul szóban és elektronikus úton értesíti a villamos energiáról szóló törvény szerinti átviteli rendszerirányításra vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyest. Az I. kategória részleges korlátozása esetén a kategórián belül, részleges korlátozás megosztására a villamos energiáról szóló törvény szerinti átviteli rendszerirányításra vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyes visszajelzése alapján kerül sor, aki a szállítási rendszerirányító részleges korlátozás szükségességéről szóló értesítése kézhezvételét követő 30 percen belül visszajelzést ad. Ha a villamos energiáról szóló törvény szerinti átviteli rendszerirányításra vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyes 30 percen belül a részleges korlátozás megosztására vonatkozóan nem küld visszajelzést, a korlátozást az érintett felhasználók tekintetében egységesen, a szállítási rendszerirányító által meghatározott arányban kell végrehajtani. A korlátozás végrehajtására rendelkezésére álló, 13. § (1) bekezdés a) pontja szerinti időtartamot a szállítási rendszerirányítónak a villamos energiáról szóló törvény szerinti átviteli rendszerirányításra vonatkozó működési engedéllyel rendelkező engedélyes visszajelzésére rendelkezésre álló 30 perc elteltétől kell számítani.

¹ Beiktatta: 399/2023. (VIII. 24.) Korm. rendelet 23. § (1). Hatályos: 2023. VIII. 29-től.

(5) A 13. § (1) bekezdése szerinti I-IV. kategóriába sorolt felhasználókat a velük jogviszonyban álló rendszerüzemeltető a rájuk vonatkozó korlátozás elrendeléséről haladéktalanul szóban és elektronikus úton értesíti. A 13. § (1) bekezdése szerinti korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időtartam az elektronikus üzenet elküldésének időpontjától kell számítani.

(6) A 13. § (1) bekezdése szerinti V-VII. kategóriákba sorolt felhasználókat a korlátozás elrendeléséről a szállítási rendszerirányító a nemzeti hírügynökség útján értesíti. A korlátozást a nemzeti hírügynökség útján történő első értesítéstől számított, a 13. § (1) bekezdésében meghatározott időtartamon belül végre kell hajtani.

16. § (1) Korlátozás elrendelésekor a rendszerhasználó köteles a nem korlátozott felhasználók tervezett vételezésének megfelelő forrásokat biztosítani.

(2) Ha a Get. 98/D. § (2) bekezdése szerinti rendeletben a földgázellátáshoz kapcsolódó, a hatósági és a nem hatósági árak körébe tartozó valamennyi termék és szolgáltatás legmagasabb ára nem kerül meghatározásra, a Get. 98/C. § (1) bekezdése alapján a szállítási rendszerirányítónak felajánlott földgáz eladási ára a beszerzési áron kívül legfeljebb a keletkezett indokolt költségeket tartalmazhatja. A Hivatal jogosult az eladási árat, valamint a felajánlott forrásokat és azok igénybevételét a korlátozás teljes időtartama alatt ellenőrizni.

(3) A korlátozás során a szállítási rendszerirányító által igénybe vett földgáznak az érintett rendszerhasználóval történő elszámolása a szállítási rendszerirányító feladata.

(4) Földgázellátási válsághelyzet esetén a válsághelyzet következtében felmerült földgáz rendszerhasználati díjakat tartalmazó rendelet szerinti esetleges pótdíj megfizetése alól - a kiegyensúlyozási pótdíj kivételével - a díjfizetésre kötelezett mentesül.

8. A földgázvételezés elrendelt korlátozásának végrehajtása

17. § (1) Ha a földgázvételezés elrendelt korlátozását a felhasználó nem hajtja végre, az érintett szállítási rendszerüzemeltető vagy földgázelosztó köteles - a (2) bekezdés szerinti eltéréssel - az érintett felhasználót az elzáró szerelvény zárt állapotában történő rögzítésével, rögzíthetőség hiányában a vezetékes kapcsolat megszüntetésével a földgázellátásból kizárni. A korlátozást be nem tartó felhasználó felel a mulasztásából eredő valamennyi kárért, különösen azokért a károkért, amelyek a nem korlátozott kategóriába tartozó felhasználóknál merülnek fel amiatt, hogy a kizárásra irányuló műszaki intézkedés más műszaki megoldás hiányában rájuk is kiterjed.

(2) Ha a kizárásra irányuló műszaki intézkedés más műszaki megoldás hiányában olyan, nem korlátozható kategóriába sorolt felhasználói földgázteljesítményeket érintene, amelyek elvonása esetén az emberi életet vagy egészséget, továbbá a környezetet súlyosan veszélyeztető anyagok környezetbe jutása valószínűsíthető, akkor a korlátozást be nem tartó felhasználó földgázvételezését a veszélyeztetettség elkerüléséhez szükséges földgázvételezés mértékéig fizikailag korlátozni kell. A korlátozás végrehajtásával egyidejűleg a korlátozást végrehajtó rendszerüzemeltető írásban hívja fel a korlátozást be nem tartó felhasználó figyelmét a fennmaradó földgázteljesítmény felhasználási céljára, valamint a jogszerűtlen felhasználás következményeire. A jogszerűtlen felhasználásból eredő valamennyi kárért a korlátozást be nem tartó felhasználó felel.

(3) A felhasználó kizárásának műszaki és egyéb körülményeit a rendszerüzemeltető köteles írásban rögzíteni, feltüntetve a korlátozás elrendelésének és a kizárásnak az időpontját, valamint az ezen idő alatt elfogyasztott földgáz mennyiségét.

(4) A korlátozás megszüntetését követő 5 munkanapon belül a rendszerüzemeltető köteles a korlátozás végrehajtásáról - személyes adatot nem tartalmazó - írásos jelentést, továbbá a műszaki kizárásokról tételes kimutatást készíteni, és azt a szállítási rendszerirányítónak átadni. A korlátozás megszüntetését követően a rendszerüzemeltető köteles a hálózathasználati szerződésben foglalt határidőben, de legfeljebb 5 munkanapon belül a földgázvételezésből történő műszaki kizárást megszüntetni, valamint jogosult a kizárás és a szolgáltatás visszaállításával kapcsolatosan felmerült - az üzletszabályzatban meghatározott - költségeit az érintett felhasználóval megtéríttetni.

9. A biztonsági földgázkészlet igénybevételére vonatkozó szabályok

18. § (1) A biztonsági földgázkészletnek az igénybevételre jogosult földgázkereskedőknek (a továbbiakban: Igénybevevő) történő átadására a Szövetség és az Igénybevevő köteles megállapodást kötni.

(2) A biztonsági földgázkészletnek az Igénybevevő részére történő átadására a Szövetség a készletet tároló engedéllyessel kötött szerződésével összhangban álló mintaszerződést köteles kidolgozni, amelyet a tagokkal köteles egyeztetni. A tagokkal egyeztetett - és a Szövetség honlapján közzétett - mintaszerződésnek megfelelő tartalmú szerződést a biztonsági földgázkészlet felszabadításától számított legkésőbb 24 órán belül meg kell kötni.

(3) A (2) bekezdés szerinti szerződés hiányában a földgázkereskedő nem jogosult a biztonsági földgázkészlet igénybevételére.

19. § (1) A felhasználható biztonsági készlet a szervezett földgázpiacon vagy a kereskedési platformon nem értékesíthető.

(2) A felhasznált biztonsági készletet az Igénybevevőnél kell elszámolni az ÜKSZ-ben meghatározott nominálási tőréshatár figyelembevételével.

(3) A rendszerüzemeltetők a nominálnál vagy a ténylegesen felhasznált mennyiségnél több biztonsági készletet nem számolhatnak el az Igénybevevőnek. A biztonsági készletből felhasznált földgáz pénzügyi elszámolása az Igénybevevő és a Szövetség között a tárolói jegyzőkönyv alapján történik, a Szövetség és az Igénybevevő közötti értékesítési szerződés és teljesítés figyelembevételével.

(4) A Szövetség által kötött értékesítési szerződésekben a teljesítés helye mindenkor a biztonsági készletet tároló föld alatti gáztároló kiadási pontja, így a rendszerhasználati díjat az Igénybevevő fizeti.

(5) A biztonsági készlet tekintetében a szállítási rendszerüzemeltető a miniszter által engedélyezett mennyiség feletti nominálást az engedélyezett készletfelhasználás mértékéig csökkentti.

(6) Az Igénybevevő köteles nyilvántartásában a biztonsági készletből értékesített földgáz árát, mennyiségét és az erre eső rendszerhasználati díjakat elkülönítve feltüntetni és elszámolni.

10. Záró rendelkezések

20. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

21. § A korlátozási besorolás 12. § szerinti jóváhagyásáig az e rendelet hatálybalépésekor alkalmazott korlátozási besorolást kell alkalmazni.

22. § Ez a rendelet a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2017. október 25-i (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

23-24. §¹

—————

TARTALOMJEGYZÉK

110/2020. (IV. 14.) Korm. rendelet	1
a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről	1
1. A rendelet alkalmazási köre	1
2. Kockázatértékelés, megelőzési cselekvési terv és vészhelyzeti terv	1
3. Ellátásbiztonságot szolgáló adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó szabályok	2
4. A válsághelyzetre vonatkozó döntések és intézkedések előkészítése	3
5. Intézkedések földgázellátási válsághelyzet esetén	3
6. A korlátozási besorolás elkészítése	5
7. A korlátozás elrendelése	8
8. A földgázvételezés elrendelt korlátozásának végrehajtása	9
9. A biztonsági földgázkészlet igénybevételére vonatkozó szabályok	10
10. Záró rendelkezések	10